

FIȘA MĂSURII M 3.1.

Denumirea măsurii: „Dezvoltarea activităților non-agricole în teritoriul GAL”

CODUL Măsurii: M 3.1.

Măsura / DI: M 3.1. / 6A

Tipul măsurii: × INVESTIȚII
 □ SERVICII
 □ SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

1.1. Scurtă justificare și corelare cu analiza SWOT

Analiza teritoriului a relevat o slabă dezvoltare a mediului de afaceri la nivelul *Grupului de Acțiune Locală Dobrogea Verde*, determinată de numărul redus al întreprinderilor existente, canalizarea acestora cu preponderență către comerț și o reprezentare redusă a sectorului de servicii. Acest aspect atrage după sine o capacitate redusă a teritoriului de a asigura necesarul de locuri de muncă pentru forța de muncă existentă, ceea ce determină, conform indicatorilor analizați, o migrare a persoanelor active către centrele urbane sau către alte state membre ale Uniunii Europene.

Prin sprijinul pus la dispoziție prin intermediul prezentei sub-măsuri se urmărește rezolvarea problemelor identificate în mediul de afaceri local, prin crearea premiselor necesare favorizării multiplicării și a dezvoltării activităților non-agricole desfășurate de către agenții economici în cadrul teritoriului.

1.2. Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: *c). obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.*

1.3. Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii M 3.1.:

- Creșterea numărului de întreprinderi ce desfășoară activități non-agricole;
- Diversificarea activităților non-agricole desfășurate în teritoriu;
- Stimularea inițiativelor antreprenoriale;
- Crearea de noi locuri de muncă și menținerea celor existente în localitățile din teritoriu;
- Reducerea migrației forței de muncă existente la nivelul teritoriului;
- Creșterea valorii adăugate în activități non-agricole și de turism;
- Crearea și diversificarea serviciilor pentru populația rurală prestate de către micro-întreprinderi.
- Crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii și serviciilor turistice.

1.4. Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: *P6 „Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.”*

1.5. Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg. (UE) nr. 1305/2013

1.6. Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

1.7. Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: *mediu, clima și inovare*, în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

1.8. Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: -

1.9. Sinergia cu alte măsuri din SDL: M3.2., M3.3., M3.4 (DI 6A)

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a acestei măsuri este generată, în primul rând de **impactul generat (a)** la nivelul teritoriului **Grupului de Acțiune Locală Dobrogea Verde** și în al doilea rând de **caracterul inovator (b)** al intervenției.

(a) Prin stimularea dezvoltării activităților non-agricole, măsura propusă va genera impact la nivelul teritoriului prin **creșterea veniturilor, generarea de noi locuri de muncă, diminuarea efectului de migrare a populației active din teritoriu, favorizarea creșterii gradului de calificare a forței de muncă existente la nivel local, dobândirea de noi competențe antreprenoriale de către promotorii de afaceri, lărgirea gamei de servicii oferite către populația locală** (cu un dublu efect multiplicator, atât pentru întreprinderile care oferă serviciile respective prin creșterea veniturilor, cât și pentru populație prin facilitarea accesului rapid și facil la servicii de calitate oferite la nivelul teritoriului). Acești factori vor contribui la **creșterea economică a teritoriului, la îmbunătățirea nivelului de trai din teritoriu GAL, precum și la atingerea unui echilibru teritorial, social și economic în spațiul rural pentru localitățile patenere.**

Prin modul în care au fost stabilite valorile și intensitățile sprijinului financiar, precum și unele principii de selecție, se va favoriza dezvoltarea unor domenii de activitate din sectoare cu potențial de creștere ce au un rol economic important și cu influență asupra ocupării forței de muncă. Prin sprijinirea dezvoltării unor sectoare economice cu potențial ridicat se urmărește atingerea sustenabilității Strategiei de Dezvoltare Locală la nivelul teritoriului prin încurajarea unor operațiuni ce vor avea efecte multiplicatoare și după finalizarea implementării măsurilor propuse. Astfel, pe lângă obiectivul imediat, Strategia definește și un obiectiv pe termen lung care se referă la pregătirea condițiilor pentru un standard de viață mai ridicat pentru generațiile viitoare.

(b) Pentru a evidenția **valoarea adăugată** a măsurii menționăm faptul că, modul de stabilire a condițiilor de eligibilitate și selecție a avut la bază **specificul local** al teritoriului. După identificarea aspectelor ce conturează specificitatea locală în cadrul analizei diagnostic a teritoriului, au fost propuse condiții de eligibilitate și selecție relevante și adecvate spațiului, în concordanță cu obiectivele stabilite.

Criteriile de selecție propuse vizează asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile SDL în materie de dezvoltare locală.

Valoarea adăugată a măsurii rezidă și în prioritizarea proiectelor ce propun investiții sau ce conțin componente în domenii ce au un puternic caracter inovator, caracterizate prin dezvoltare tehnologică (sănătate, energie și management de mediu).

Relevanța măsurii în cadrul SDL

Dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii este deosebit de importantă în economia teritoriului, deoarece reprezintă principala sursă de locuri de muncă și crează o cultură a competiției bazată pe flexibilitate și competitivitate.

Operațiunile propuse în cadrul măsurii răspund în mod integrat tuturor necesităților identificate la nivelul teritoriului **Grupului de Acțiune Locală Dobrogea Verde**. Astfel, măsura integrează soluții eficiente la toate problemele semnalate la nivelul parteneriatului în ceea ce privește mediul de afaceri.

Prin complementaritatea intervențiilor propuse în cadrul prezentei măsuri cu operațiunile aferente altor măsuri din SDL se obține caracterul integrat al acestora în definirea răspunsurilor concertate la problemele identificate.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- **Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003** privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii.
- **Regulamentul (UE) privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene** referitor la ajutoarele de minimis.
- **Comunicarea Comisiei nr. 2008/C155/02** cu privire la aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții.
- **Comunicarea Comisiei nr. 2008/C14/02** cu privire la revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de actualizare.
- **Linii directe comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate.**
- **Legii nr. 346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare.
- **Ordonanță de urgență nr. 44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare.
- **Ordonanță de urgență nr. 142/2008** privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

- **Micro-întreprinderi și întreprinderi neagricole mici existente și nou-înființate** din teritoriul GAL;
- **Fermieri sau membrii unor gospodării agricole** care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în teritoriul GAL în cadrul întreprinderii deja existente, încadrabile în micro-întreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

Beneficiari indirecți:

- populația activă aflată în căutarea unui loc de muncă;
- întreaga populație din teritoriu care va avea acces la servicii și/sau produse locale.

5. Tip de sprijin

- **Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;**
- **Plăți în avans**, cu condiția constituirii unei garanții bancare corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile:

Investiții pentru **producerea și comercializarea produselor non-agricole:**

- fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton;

- fabricarea produselor chimice, farmaceutice;
- activități de prelucrare a produselor lemnoase;
- industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente;
- fabricare produse electrice, electronice,
- producerea de produse electrice, electronice, și metalice, mașini, utilaje și echipamente, producția de carton etc.

Investiții pentru **activități meșteșugărești**:

- activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.)

Investiții legate de **furnizarea de servicii**:

- servicii medicale, sociale, sanitar-veterinare;
- servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice;
- servicii de consultanță, contabilitate, juridice, audit;
- activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice;
- servicii tehnice, administrative, etc.

Investiții pentru infrastructură în **unitățile de primire turistică de tip agro-turistic**, proiecte de activități de agrement și alimentație publică;

Investiții pentru **producția de combustibil din biomasă** (ex.: fabricare de peleți și brichete) în vederea comercializării.

Acțiuni neeligibile:

- Prestarea de servicii agricole;
- Procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa 1 din Tratat;
- Producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică.

7. Condiții de eligibilitate

- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Beneficiarul trebuie să dovedească dreptul de proprietate asupra terenului pe care urmează să realizeze investiția sau dreptul de folosință pe o perioadă de cel puțin 10 ani;
- În cazul investițiilor în agro-turism, beneficiarul/membrul gospodăriei agricole trebuie să desfășoare o activitate agricolă în momentul aplicării;
- Structurile de primire turistice rurale vor fi în conformitate cu normele de clasificare prevăzute în legislația națională în vigoare;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare menționată în capitolul 8.1.

8. Criterii de selecție

1. **Principiul valorificării caracterului inovator al investițiilor propuse**, prin proiecte ce vizează inovare/diversificare de produs/serviciu/proces.
2. **Principiul creării de noi locuri de muncă**, prin proiecte ce vizează crearea de noi locuri de muncă.
3. **Principiul stimulării dezvoltării durabile**, prin proiecte ce vizează măsuri de îmbunătățire a calității mediului înconjurător și de creștere a eficienței energetice, prin: *utilizarea surselor regenerabile de energii; re tehnologizarea și/sau înlocuirea echipamentelor cu unele mai eficiente energetic; colectarea selectivă și creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor.*
4. **Principiul privind egalitatea de șanse, de gen și nediscriminarea**, prin proiecte ce vizează măsuri de asigurare a egalității de șanse și tratament, prin: *angajarea de persoane din categorii defavorizate.*
5. **Principiul favorizării utilizării noilor tehnologii**, prin proiecte ce vizează investiții în echipamente tehnologice și echipamente IT, inclusiv software-ul aferent.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

9.1. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar pe 3 ani fiscali.

- Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de **70%**, iar cheltuielile eligibile nu vor depăși 200.000 Euro/proiect;
- Intensitatea sprijinului public nerambursabil poate crește până la **90%**, pentru solicitanții care desfășoară **activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agroturism**, pentru **fermierii care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unor activități neagricole**, iar cheltuielile eligibile nu vor depăși 200.000 Euro/proiect.

9.2. Justificare

Cuantumul și intensitatea sprijinului au fost stabilite pornind de la următoarele elemente:

- intensitatea sprijinului a fost stabilită în procent de 90% în cazul proiectelor ce vizează **activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agroturism**, întrucât acestea răspund nevoilor identificate la nivelul mediului de afaceri local, legate de necesitatea diversificării domeniilor de activitate ale întreprinderilor de la nivel local, dincolo de agricultură și comerț (domenii ce atrag un număr redus de salariați și forță de muncă necalificată). Prin dezvoltarea de activități economice noi în teritoriul vizat se vor crea premisele necesare accesului la informații noi (inclusiv din domeniul antreprenorial), prin adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare. Este cunoscut faptul că, domenii precum producția, serviciile medicale angrenează cele mai noi tehnologii pentru desfășurarea activităților specifice.

De asemenea, aceste proiecte vizează realizarea unor investiții în domenii de activitate identificate ca având **importanță strategică** (conform *Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020*).

Aplicarea intensității sprijinului s-a bazat pe faptul că această măsură vizează proiecte din categoria operațiunilor generatoare de profit și responsabilizarea beneficiarilor.

10. Indicatori de monitorizare

- Numărul de locuri de muncă create.
- Numărul de proiecte ce au componente inovative sau de protecție a mediului.